

22112 Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de
 lidstaten van de Europese Unie

Nr. 4091 Brief van de minister van Binnenlandse Zaken en
 Koninkrijksrelaties

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 juni 2025

Op 10 juni 2025 heeft het EU-Grondrechtenagentschap (Fundamental Rights Agency, hierna: FRA) zijn jaarrapport uitgebracht, getiteld: "Electoral manipulation, violence against women, online hate: Testing times for fundamental rights in 2025". Daarin zet het FRA de belangrijkste ontwikkelingen en aandachtspunten op het gebied van fundamentele rechten in de EU in 2024 op een rij. Het rapport biedt niet alleen een dergelijk overzicht, maar fungeert ook als een oproep van het FRA aan de EU en haar lidstaten om verdere uitholling van democratische waarden en fundamentele rechten in de EU tegen te gaan. Met deze brief informeer ik u over het verschijnen van dit rapport.

In het rapport brengt het FRA een aantal zorgwekkende ontwikkelingen in kaart. Zo stelt het FRA dat de democratie in de EU onder druk staat door verspreiding van desinformatie en misinformatie en de toenemende invloed van kunstmatige intelligentie en schadelijke retoriek op verkiezingsprocessen. Ook constateert het FRA dat geweld tegen vrouwen nog steeds wijdverspreid is: één op de drie vrouwen in de EU heeft te maken met gendergerelateerd geweld, zowel fysiek als online. Daarnaast wijst het FRA op toenemende discriminatie, racisme en haat, onder meer gericht op moslims, joden, mensen met een zwarte huidskleur en LGBTIQ-personen. Wat betreft migratie brengt het FRA in het rapport de voortdurende schendingen van rechten aan de EU-buitengrenzen naar voren. Ondanks nieuwe EU-regelgeving op het terrein van asiel en migratie zijn in 2024 meer dan 3.500 mensen omgekomen of vermist geraakt op zee. Tegelijkertijd signaleert het FRA in het rapport ook positieve ontwikkelingen en kansen, onder meer met betrekking tot digitalisering. Volgens het FRA biedt nieuwe Europese regelgeving, zoals de Digital Services Act en de AI-verordening, mogelijkheden om schadelijke online content, desinformatie en discriminerende algoritmes tegen te gaan. Bij sterke en consistente handhaving kunnen deze instrumenten naar mening van het FRA bijdragen aan de bescherming van fundamentele rechten.

Om genoemde uitdagingen het hoofd te bieden, roept het FRA de EU en EU-lidstaten in het rapport op tot actie. Een overzicht van de aanbevelingen (ofwel “opinions”) die het FRA in dat kader doet is als bijlage bij deze brief gevoegd.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
J.J.M. Uitermark